

УДК 796.034.2
ББК 75.1

Ольга Жданова, Любов Чеховська,
Ірина Грабовська, Наталія Городній

АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ЦЕНТРІВ ФІЗИЧНОГО ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ “СПОРТ ДЛЯ ВСІХ”

Стаття присвячена результатам вивчення аспектів діяльності обласного центру фізичного здоров'я населення “Спорт для всіх”, яка планувалась та виконувалась у продовж року. Виявлені пріоритетні аспекти діяльності, зроблено висновок про недостатність уваги центру щодо вирішення проблеми залучення населення до систематичних фізкультурно-оздоровчих занять.

Ключові слова: спорт для всіх, планування, реалізація, масові заходи, систематичні заняття.

An article is devoted to the results of study of aspects of activity of regional center of physical health of population “Sport for all”, which was planned and was executed in continue to the year. Exposed priority aspects of activity, a conclusion is done about insufficiency of attention of center in relation to the decision of problem of bringing in of population to the systematic athletic-health getting busy.

Key words: sport for all, planning, realization, mass measures, systematic getting busy.

Постановка проблеми. Міжнародний рух “Спорт для всіх” був започаткований Радою Європи у середині 60-х років, поступово вийшов за кордони Європи і на сьогодні є популярним більше ніж в 80 країнах різних континентів. Він розвивається під керівництвом Міжнародної федерації “Спорт для всіх” та за підтримки більше ніж двадцяти міжнародних організацій, в тому числі МОК [2].

У характеристиці стану сфери фізичної культури і спорту України, яка міститься у Державній програмі розвитку фізичної культури і спорту на 2007-2011 роки, зазначено, що лише 13% населення залучено до занять фізичною культурою і спортом і за цим показником наша країна посідає одне із останніх місць в Європі. Програмою передбачено сприяння створенню та функціонуванню центрів фізичного здоров'я населення “Спорт для всіх”, як важливого чинника підвищення рівня залучення населення до регулярних фізкультурно-оздоровчих занять [1].

У 2003 році рішенням Державного комітету України з питань фізичної культури і спорту було утворено Всеукраїнський центр фізичного здоров'я населення “Спорт для всіх” і почала формуватися розгалужена мережа обласних, міських та районних центрів, яка на сьогодні налічує близько 200 організацій.

Мета діяльності зазначених організацій викладена у “Положенні про Всеукраїнський центр”: “створення сприятливих умов для реалізації права громадян на заняття фізичною культурою і спортом, задоволення їх потреб в оздоровчих послугах за місцем проживання та в місцях масового відпочинку населення”[3].

Мета проведеного дослідження – виявити, визначити та зіставити обсяги запланованих та реалізованих у 2006 році видів діяльності Львівського обласного центру фізичного здоров'я населення “Спорт для всіх” (надалі – Центру) за групами функцій управління.

Завдання дослідження:

1. Провести аналіз запланованих Центром видів діяльності.
2. Виявити види діяльності, які виконувалися Центром у продовж року.
3. Співставити обсяги запланованих та реалізованих видів діяльності.

Методи дослідження. Було проведено системно-функціональний аналіз планування та реалізації функцій управління за допомогою спеціально сформованого “Класифікатора функцій”. Зазначений класифікатор – таблиця, в якій у вигляді словесно-цифрових виразів відображено функції, визначені для виконання Центрами

фізичного здоров'я населення у документах організаційного регламентування їх діяльності. До матриці "Класифікатора" увійшли дев'ять груп функцій: планування діяльності (01), організація та проведення масових змагань та фізкультурно-оздоровчих заходів (02), науково-методичне та програмне забезпечення діяльності (03), робота з кадрами (04), проведення фізкультурно-оздоровчої діяльності з населенням (05), пропаганда і реклама фізкультурно-оздоровчої діяльності (06), зміцнення і розвиток матеріально-технічної бази (07), співпраця з зацікавленими організаціями (08), контроль діяльності (09). Кожна група функцій включає відповідні підгрупи функцій, яких в класифікаторі нараховується 53. За допомогою "Класифікатора" було піддано аналізу зміст місячних планів роботи Львівського обласного центру фізичного здоров'я населення "Спорт для всіх" за 2006 рік та зміст наказів, які видавалися у продовж названого року і свідчать про виконання видів діяльності. Всього було проаналізовано 12 місячних планів роботи і біля 70 наказів.

Результати дослідження та їх обговорення.

Проаналізовані документи дали змогу класифікувати види запланованої та реально виконаної діяльності за функціями та підфункціями. Зупинимося на отриманих показниках лише за групами функцій, що дасть можливість виявити пріоритетні аспекти діяльності центру. Узагальнена інформація про обсяги діяльності за групами вищезазначених функцій подана у табл. 1.

Таблиця 1

**Обсяги запланованих та проведених через накази видів діяльності
Центру в продовж 2006 року**
(% до загальних запланованих та виконаних функцій)

Група функцій	Назва групи функцій	Заплановано	Відображено у наказах
01	Планування діяльності	6,7	-
02	Організація та проведення масових змагань та фізкультурно-оздоровчих заходів	20	50,7
03	Науково-методичне та програмне забезпечення діяльності	12,5	-
04	Робота з кадрами	6,7	24,6
05	Проведення фізкультурно-оздоровчої діяльності населення	-	-
06	Пропаганда і реклама фізкультурно-оздоровчої діяльності	0,8	-
07	Зміцнення та розвиток матеріально-технічної бази	10,8	13,7
08	Співпраця з іншими організаціями	35,8	-
09	Контроль діяльності	6,7	11,0
	Всього:	100	100

Як свідчить таблична інформація, у документах планування діяльності центру виявлено майже всі групи функцій, передбачені "Класифікатором". Виняток складає функція "Проведення фізкультурно-оздоровчої діяльності населення", яка, на жаль не виявлена в жодному плані роботи.

Плани передбачають найбільші обсяги діяльності, присвячені співпраці з іншими організаціями (35,8%). Це пояснюється незначним терміном функціонування центру та його прагненням встановити якомога більше контактів з зацікавленими організаціями та співпрацювати з ними.

На другому місці знаходиться організація та проведення масових змагань і фізкультурно-оздоровчих заходів, яку планується в обсязі 20% від всіх запланованих видів діяльності. До інших аспектів діяльності, які досить активно плануються слід віднести: науково-методичне та програмне забезпечення діяльності (12,5%) і зміцнення та розвиток матеріально-технічної бази (10,8%).

Аналіз змісту наказів, які видавалися в Центрі у продовж року свідчить, що більше половини їх стосувалася організації та проведення масових змагань та фізкультурно-оздоровчих заходів (50,7%). Багато наказів присвячено кадровим питанням (24,6%). Низка наказів стосується зміцнення та розвитку матеріально-технічної бази (13,7%) и контролю діяльності (11,0%).

У зв'язку з тим, що на даному етапі дослідження, в якості документів, які свідчать про реалізацію запланованих функцій аналізувалися лише накази, не можливо роботи висновок про те, що ряд функцій Центром не виконувався. Наприклад, Центр складає угоди про співпрацю з іншими організаціями, а накази, присвячені цим питанням не видаються. Однак, отримані проміжні результати системно-функціонального аналізу дозволяють скласти уявлення про пріоритетні аспекти діяльності Центру.

Висновок. Проміжні результати аналізу документів Центру свідчать, що пріоритетним аспектом його діяльності є проведення масових змагань та заходів (група функцій 02). Названа діяльність планується у значних обсягах, її проведенню присвячено більше половини наказів, виданих у продовж року. Нажаль ця епізодична діяльність заступає собою участь Центру у налагодженні повсякденної фізкультурно-оздоровчої роботи (група функцій 05), яка забезпечила би оптимальні обсяги рухової активності населенню різних вікових груп, в першу чергу – дорослим за місцем їх проживання та у місцях масового відпочинку.

1. Державна програма розвитку фізичної культури і спорту на 2007-2011 роки, затверджена постановою КМ від 15 листопада 2006 року №1594.
2. В.Жуляев, В.Левицкий, Д.Димитракис. Международное физкультурно-оздоровительное движение "Спорт для всех" // Наука в олимпийском спорте. Спецвыпуск "Спорт для всех". – 2000. – С.41-47.
3. Про затвердження Положення про Всеукраїнський центр фізичного здоров'я населення "Спорт для всіх". Наказ Державного комітету України з питань фізичної культури і спорту від 29.05.2003Б №1366.

УДК 796.015.361-057.87
ББК 75.717.7

Іван Глазирін, Валентина Глазиріна,
Віктор Головатий

ДИФЕРЕНЦІЙОВАНЕ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИТРИВАЛОСТІ ЮНАКІВ 15-17 РОКІВ

На основі індивідуальних особливостей біологічного дозрівання юнаки 15-17 років розподілені на три типологічні групи – прискорених, нормальних та уповільнених темпів розвитку, що істотно відрізнялися за комплексом морфофункціональних показників. Кожна з виділених типологічних груп, мала відмінності від іншої величиною та кількістю періодів тривалої адаптації, а також характером пристосувальних змін в організмах досліджуваних в результаті дії тривалих дозованих фізичних навантажень, спрямованих на вдосконалення витривалості.

Ключові слова: біологічне дозрівання, морфофункціональний розвиток, диференціація, витривалість, фізичні навантаження.